

Posudek vedoucí bakalářské práce

Jitka Lukášková: *Otázka viny u Hannah Arendtové s přihlédnutím ke Karlu Jaspersovi*

Autorka ve své práci nejprve krátce představuje Karla Jasperse, jeho pojetí viny v textu *Mezní situace*, tuto část velice pěkně uzavírá odkazem na vinu metafyzickou, a následně rozebírá *Otázku viny: příspěvek k německé otázce*. Zde se soustředí na problematiku německé viny po druhé světové válce, v závěru zajímavě zapojuje i korespondenci s Hannah Arendtovou a kriticky zhodnocuje limity Jaspersova textu, např. malý prostor, který v něm věnoval obětem a přeživším.

Část textu věnovaná Hannah Arendtové je záměrně mnohem podrobnější, soustředí se na třetí část *Původu Totalitarismu*, zejména na kapitolu *Totální nadvláda*, pomocí níž autorka přesně předvádí, jak totalitarismus usiluje o likvidaci lidské důstojnosti a přirozenosti člověka. Následný přechod ke knize *Eichmann v Jeruzalémě. Zpráva o banalitě zla* charakterizuje Eichmannovo jednání a banalitu zla nepřítomností myšlení, což je velice precizně rozvinuto pomocí interpretace přednášky *Myšlení a úvahy o morálce*. Všechny tyto texty jsou velice smysluplně propojeny a posléze vyústí v zásadní úvahy o vině právě z perspektivy Hannah Arendtové, s důrazem na *Personal Responsibility under Dictatorship*.

Celá práce směřuje k tématu viny či nevinu židovských rad za druhé světové války, což je velmi složité a citlivé téma. Studentka uzavírá, že podle Arendtové neexistuje kolektivní vina, ale stejně tak ani kolektivní nevina. Možnou otázku k diskusi bych vznesla ke zmínce ze strany 43, do jaké míry lze podle Jasperse hovořit o kolektivní morální vině, a zda lze pak tuto skutečně aplikovat na židovské rady.

Práci považuji za velmi podrobně zpracovanou, plánem spíše přesahuje možnosti bakalářské práce, čerpá z mnoha zdrojů, studentka se mnou opakovaně konzultovala, téma ji velmi zajímalo, což je z práce jistě zřejmé. Místy je možná znát přílišná kritičnost a nedostatek věcnosti, zejména v závěru, avšak cením si toho, že studentka po konzultaci do poslední kapitoly zařadila i pohledy, které její pozici umírňují (I. Trunk, Z. Baumann apod.).

Práci hodnotím známkou výborně.

V Praze 4.2. 2023

Mgr. T. Petříčková, Ph.D.